

MAGYARAI

HUNGARIA
Tp.
T. „Dunaposta“
BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Váratlan fordulat

(P. I.) A politikában mindig számolni kell a váratlan eseményekkel. Nagyon sokszor az történik, amire senki sem számított, amiről senki sem beszélt, amiről látszólag senki sem tárgyalt. Ezek a váratlan események nagy fáradtsággal kidolgozott és kidolgozott terveket szoktak egyik pillanatról a másikra rombadönteni.

A nemzetközi politika világát most ilyen váratlan esemény kavarta fel. A Német Birodalom és Szovjet-Oroszország megnehtámadási szerződést készült kötni. Csak a napokban írták alá a német-orosz kereskedelmi szerződést, amelynek alapján kétszázmillió márkás kölcsönt, hatalmas áru- és nyersanyagcsereit akarnak lebonyolítani. Már ez a gazdasági szerződés nagy meglepetés volt a „demokráciák” számára. Talán ez is sietette az angol-francia-orosz tárgyalásokat, természetesen az angolok és franciák részéről. Elindult az angol-francia katonai küldöttség Moszkvába, hogy „amit a politikusok és diplomaták nem tudtak megcsinálni, azt a katonák nyélbeüssék.” Am ez a tárgyalás is nagyon nehezen haladt előre, úgy-hogy könnyen lehetett következtetni valamilyen fennálló akadályra.

Az akadály ma már nyilvánvaló. A német diplomácia már hónapok óta tárgyal Szovjet-Oroszországgal politikai szerződés megkötéséről. A tárgyalásokat siker koronázta. Amíg a franciák és angolok nagy nyilvánosan beharangozták minden lépésüket, addig a németek csendben mindent előkészítettek és most a Német Távirati Iroda hivatalosan bejelentette a küszöbön álló megnehtámadási szerződést.

Ez az esemény valósággal felborította az eddigi helyzetet. A hatása már is olyan nagy, hogy az érdekelt országok sajtója a legnagyobb meglepetéssel és teljes tájékozatlansággal áll előtte. Az eseménynek valóban olyan előzményei vannak, hogy ez a tájékozatlanság igazolt is. A német és orosz ellentét nemcsak világnézeti, hanem politikai téren is nagy volt. Az antikomintern mozgalom lelke is a Német Birodalom volt. Ők hozták össze a Berlin-Róma-Tokio háromszöget is. A németeknek a Népszövetséggel szemben elfoglalt álláspontja is szovjet-ellenes volt. Minden arra mutatott tehát, hogy német-orosz megegyezésre nem igen van kilátás.

Az életnek azonban más törvényei vannak, mint a politikának. Az angolok bekerítési politikájá szinte szükségszerűen az oroszok felé irányította a németek figyelmét. Itt találtak piacot ipari termékeik számára és itt találtak meg a nekik annyira szükséges nyersanyagokat. Hozzájárult ehhez még a lengyelek érhetetlenül makacs magatartása a németekkel szemben.

Ma talán azt is lehetne mondani, hogy a béke esélyei növekedtek. Hiszen két szemben-

Megnehtámadási egyezmény jön létre Németország és Szovjet-Oroszország között

Ribbentrop német külügyminiszter szerdán Moszkvába utazik az egyezmény aláírására. — A német-orosz kereskedelmi egyezmény politikai továbbfejlődése. — Óriási meglepetés az antant államokban

Berlinből jelentik: A német birodalom kormánya és a szovjet-kormány megegyezett egymással, hogy a két állam megnehtámadási szerződést köt. Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter szerdán, augusztus 23-ikán Moszkvába utazik, hogy a tárgyalásokat befejezze.

Párizsban nagy meglepetést keltett a német-orosz megegyezés híre.

Párizsból jelentik: A német-orosz kereskedelmi egyezmény megkötésének híre meglepetésként érte Párizst, noha tudták, hogy a két ország között tárgyalások folytak. A lapok egyelőre nem fűznek megjegyzést az egyezményhez, hanem Anglia állásfoglalását várják. A *Journal des Debats* utal arra, hogy ez az esemény még jobban fokozza a párizsi tőzsde amugy is nyomott hangulatát.

Moszkvából jelentik: A német-orosz gazdasági és kereskedelmi szerződés megkötésével kapcsolatban a *Pravda* azt írja, hogy az egyezmény révén a

német-orosz kereskedelem feltétele megjavultak. Ennek az egyezménynek egyik fontos célja az is, hogy hozzájáruljon a német-orosz politikai kapcsolatok magjavításához. Az egyezmény a mai feszült légkörben arra hivatott, hogy a feszültséget leve zesse.

Hitler, Ribbentrop és Papen tanácskozást Berchtesgadenben a megnehtámadási egyezményről.

Párizsból jelentik: A *Havas* hírszolgálati ügynökség berlini jelentése szerint Hitler német birodalmi vezér hétfőn este Berchtesgadenben tanácskozást folytatott Ribbentrop és Papennel. Hi szerint a megbeszélés tárgya az a megnehtámadási egyezmény volt, amelyet a német birodalmi kormány a szovjet kormánnyal szándékszik kötni. Papen volt kancellár és bécsi nagykövet volt az aki a szovjettel eddig a bizalmas tárgyalásoka folytatta.

Nagy meglepetés Londonban. Lengyelország elszietett hivatalos állásfoglalása a tárgyalási készség megtagadásáról. Az angol minisztertanács teljesen új helyzet elé került

Londonból jelentik: A német-szovjet megnehtámadási egyezmény küszöbönálló megkötésének híre Londonban hatalmas elképedést keltett. Eleinte hihetetlennek tartották a hírt, mert senki sem sejtette, hogy ilyen váratlan fordulat bekövetkezhet. Még a kormánynak sem volt sejtése róla. De nem gondolhatott ennek a bekövetkezésére a lengyel kormány sem, különben lengyel részről nem adtak volna ki még keddre virradó éjszaka is olyan hivatalos állásfoglalást, hogy Lengyelország még csak nem is tárgyalhat azokról a követelésekről, amelyeket Hitler legutóbb körvonalazott.

Másik nagy szenzáció az volt, hogy a londoni német nagykövet váratlanul elutazott Londonból. A keddi angol minisztertanács az események folytán most már első sorban a szovjet-német megnehtámadási szerződés kérdésével fog foglalkozni, mert a helyzet ezáltal teljesen megváltozott.

Párizsban bombaként hatott az orosz-német megegyezés híre.

Párizsból jelentik: A német-orosz megnehtámadási szerződésről szóló hír bombaként hatott

Párizsban. Senki sem sejtette, hogy a nemzetközi feszültségben ilyen merőben váratlan fordulat következhet be. A fordulat egészen váratlanul jött és horderejét nem lehet még fölmérni.

Angol számítás szerint Danzig visszacsatolása és a gyarmati követelések megtárgyalása következik.

Londonból jelentik: Az *Exchange Telegraph* szerint a német nemzeti szocialistapárt lelkesedéssel vette tudomásul, hogy Ribbentrop birodalmi külügyminiszter szerdán Moszkvába utazik a megnehtámadási szerződés aláírása céljából. Németország ezután elérte azt, hogy Lengyelország teljesíteni fogja a német nép jogos követeléseit. A német-szovjet megnehtámadási szerződést általában mint az angol-francia bekerítő politika kudarcának megpecsételését fogják fel és nem hiszik, hogy Anglia, vagy Franciaország ezután katonai támogatásban tudja részesíteni Lengyelországot. Berlini politikai körök rendkívül bizakodóan nézik meg a helyzetet és számítanak arra, hogy az orosz semlegesség és megnehtámadás biztosítása után a német birodalomnak kellő helyzeti adottsága lesz

álló nagy állam egyezik meg a háború kizárásában. Az a békefront, amelyről eddig annyit beszéltek, most hatalmas mértékben bővült. Csodálatos az tehát, hogy meglepetéssel fogadják az eseményt. Talán azért, mert az any-

nyira óhajtott háború lehetősége kisebb lett. A szerződés megkötése még a jövő titka. Akkor is, ha csak holnapról van szó. Mert mostanában nagyon sokat számít huszonnégy óra.

ahhoz, hogy a tőle elvett gyarmatokat tárgyalások útján visszaszerezze.

Danzigban azt várják, hogy mihelyt a német-

orosz szerződést aláírják, Németország 24 órás ultimátumot irtéz Lengyelországhoz Danzig azonnali visszacsatolására vonatkozólag.

Kétségessé vált, hogy mikor kerül sor az angol-francia-szovjet katonai megbeszélések folytatására

Londonból jelentik: A hétfőn újra megkezdődött angol-francia-szovjet vezérkari megbeszélések mindössze három óra hosszat tartottak és délután nem folytatódtak. Moszkvai jelentés szerint kétséges, hogy mikor kerül sor a tárgyalások folytatására.

A francia-orosz szövetség vége és az antikomintern egyezmény eltörlése.

Londonból jelentik: A Daily Mail hidegverre és elővigyázatosságra inti az angol közönséget és

a német-orosz megnehtámadási egyezmény hírének megerősítését várja Moszkvából. A lap szerint ha ez a hír igaznak bizonyul, ez a francia-orosz szövetség végét jelenti és eltörlé az antikomintern egyezményt, amelyet Németország, Olaszország, Magyarország, Japán és Spanyolország irt alá. A lap szerint a veszélyes és hemályos jövő előtt az angol nemzet felfegyverzetten és szilárdan és minden eshetőségre készen áll.

A Szovjet és a Német Birodalom hivatalos közlései a megnehtámadási egyezmény küszöbön álló megkötéséről

Moszkvából jelentik: A Szovjet távirati irodája a következő hivatalos közleményt adta ki:

— A szovjet-német gazdasági és hitelegyezmény megkötése után fölmerült Németország és Szovjetország közötti politikai viszony megjavításának kérdése. Amint az erre vonatkozó eszmecseréből kitűnt, mindkét félnek az az óhaja, hogy enyhítsék viszonyuk feszültségét, kiküszöböljék a háborús fenyegetést és egymással megnehtámadási egyezményt kössenek. Ennek következt-

még nem foglaltak állást ebben a kérdésben. Be kell várni a pontos értesítéseket, mielőtt felmérhetnék ennek a nagy eseménynek a fontosságát és lehetséges következményeit. A keddi párizsi és londoni kormánytanácskozások most egészen új helyzettel állnak szemben. Főlöszleg is hangoztatni, hogy ez a váratlan fordulat milyen nagy fontosságot ad a kormánytanácskozásoknak.

A Petit Parisien londoni jelentése szerint a német-orosz megnehtámadási szerződés híre Anglia politikai köreiből igen kínos benyomást keltett. A szerződés küszöbön álló megkötésének híre különösen azokban a körökben okozott rendkívül kellemetlen meglepetést, akik azt hitték,

Ribbentrop

Molotov

ben Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter néhány napon belül Moszkvába érkezik, hogy átvegye a tárgyalások vezetését.

A keddi reggeli berlini lapok első oldalán, vastag szedésű, többlhasabos címek alatt közlik a megnehtámadási szerződés küszöbönálló megkötésére vonatkozó hivatalos közleményt. Miután a közlemény csak a késő esti órákban jelent meg, megjegyzéseket már nem fűzhetek hozzá.

Izgalom a francia és angol fővárosban. A diplomáciai és politikai körök várják a párizsi és londoni kormányok állásfoglalását.

Párizsból jelentik: A német birodalmi kormány és a szovjet kormány közötti megnehtámadási szerződés közeli megkötéséről és a Ribbentrop moszkvai utjáról szóló hírek futótűzként terjedtek el a párizsi szerkesztőségekben. A jelentés valószínűleg bombaszerűen csapott le. A francia főváros politikai és diplomáciai köreiből egyelőre tartózkodnak a kommentártól, bizonyára azért, mert nem akarnak elébe vágni a kormány hivatalos állásfoglalásának.

A keddi reggeli francia lapok első kiadásukban feltűnő beállításban közlik a szerződés küszöbönálló megkötésének és Ribbentrop moszkvai utjának híreit, de megjegyzéseket még nem fűztek hozzá. A későbbi kiadások hasábjain részben már beható hozzászólások olvashatók. A lapok egyrésze Ribbentrop és Molotov, Stalin képét közli.

A Matin megállapítja, hogy London és Páris politikai köreiből észrevehető izgalmat okozott az a német hivatalos közlemény, mely szerint a német-orosz kereskedelmi szerződés megkötése és aláírása után Ribbentrop Moszkvába utazik, egy német-orosz megnehtámadási szerződés megkötése céljából. A lap közli, hogy francia hivatalos helyen

hogy sikerül a szovjetet az angol bekerítő politikába bevonni.

A berlini lengyel nagykövet sietve Varsóba utazott.

Varsóból jelentik: Lipszky berlini lengyel nagykövet repülőgépen Varsóba utazott és kihallgatáson jelent meg Beck külügyminiszternél. A lengyel külügyminiszter hétfőn fogadta a varsói francia nagykövetet is.

Washingtonban az egész világhelyzet új irányba fordulását látják...

Washingtonból jelentik: A német-szovjet egyezmény híre Washingtonban olyan meglepetést keltett, hogy diplomáciai körökben az első pillanatban nem is akartak hitelt adni a híreknek. Az egyezmény nemcsak az európai válságnak, hanem a világ helyzetének is teljesen új és előre nem látott irányt adhat.

Papen, ankarai német nagykövet

Csáky István gróf magyar külügyminiszter sajtónyilatkozata a salzburgi tanácskozások körüli európai tájékoztatatlanságról

Budapestről jelentik: Csáky István gróf, magyar külügyminiszter külföldi utjáról hazaérkezve nyilatkozott a Magyar Távirati Iroda munkatársának és a többi között a következőket mondotta:

— Németországban és Olaszországban töltött szabadságomról visszatérve értesültem egyes külföldi lapoknak az utazásommal kapcsolatos fantasztikus kombinációiról. Ugy látszik salzburgi nyilatkozatom nem volt elég ezeknek az uraknak és be akarták bizonyítani, hogy van képzelőtehetségük. Mulattatónak ezek a fantázia-szülemények, ha nem érezném ki mögüük azt a veszedelmes idegességet, mely egyes európai népek között tapasztalható. Ezzel szemben megállapítható, hogy Magyarországon, Németországban és Olaszországban a legnagyobb hidegvér és nyugalom honol, mely még kirívóbban tünteti fel az egyes országokban uralkodó tájékoztatatlanságot. Mégegyszer hangsúlyozom, hogy sem Németországban, sem Olaszországban nem kérték, nem kívánták és nem követelték sem a magyar kormánytól, sem a magyar külügyminisztertől semmit. Még csak nem is sugalmazták. Hiábavaló erőlködés az a próbálkozás, hogy éket verjenek Magyarországra és hatal-

mas barátai közé. Barátaink is megbíznak bennünk, mert tudják, hogy egy független és erős Magyarország a középeurópai béke egyik nélkülözhetetlen tényezője. A béke fenntartása és Magyarország érdekei ellen dolgozik az, aki ennek az építő és teremtő barátságának a meglazításán dolgozik. Szerencsére Magyarországnak minden országban vannak barátai, akiket ezuton is megkérek, hogy ne adjanak hitelt a kőszá híreszteléseknek és a válság helyes értelmezésével világosítsák fel ugy kormányzatukat, mint környezetüket.

Horvát jogok a jugoszláviai alkotmány keretein belül

Belgrádból jelentik: A Slovenec a szerb-horvát megegyezéssel foglalkozva megállapítja, hogy az, amit a horvátok kapnak, a mai alkotmány keretein belül marad. Az alkotmányt azonban elég tágkörű értelmezés alá veszik.

ŐSZI LIPCSEI VÁSÁR 1939.

Megnyílik: augusztus 27-én

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT
Leipzig, / Deut chland

vagy

a vásár tiszteletbeli képviselői: Eugen v. Angebauer, Timișoara, I. Str. Gen. Praporgescu 2
Tel. 25-35 és Ludwig Schuster ezredes, német konzul Oradea, Str. Nic. Iorga 1. Tel. 21-35.

60%-os utazási kedvezmény a német vasutakon.

Mihály trónörökös és tanuló társai

Egy angol író kedves leírása a nagyvajda vonzó egyéniségéről és iskoláztatásáról

Hector Bolitho, az angol királyi ház életrajzírója, aki a múlt évben meglátogatta Romániát, hosszabb cikket írt a „The Monocle” című elterjedt angol folyóiratban, amelyből közöljük a Mihály nagyvajdára vonatkozó alábbi részleteket.

— Bucurestiben tartózkodásom idején — írja Bolitho — meghívtak Mihály herceg iskolájába. Ezek voltak a legérdekesebb óráim, amelyeket Romániában töltöttem.

Nagy, üres szobába vezettek, amelyben semmi sem volt néhány széken és egy lámpa magán kivül. Az iskola hat fiu számára van berendezve, akiket az ország különböző vidékeiről, minden társadalmi rétegből választottak ki. Egy kis épületben van, a királyi palota mögött. Jóarcu, egyszerű, szelíd tekintetű ember vezeti... Epp előadás közben érkeztem, amelyhez lámpa magával vitettek szemléltető képeket. Mihály herceg mellett foglaltam helyet, akinek időnként változtatnia kellett a vitésre szánt lemezeket. Mihály herceg barátai közösségben él osztálytársaival. Velük együtt megy erdei sétákra, országgyakorlatokra, együtt nevelkedik velük és magáévá teszi ezzel a nagy közösséggel való együttműködés szellemét.

Mihály herceg magas termetű, kissé félénk, de nem félszeg fellépésű fiu, azzal a szépséggel, amely az ifjúság adománya.

Az előadás alatt, amelyet nem értettem meg, elgondolkoztam a királyi hercegek nevelésén általában, és megállapítottam magamban, helyes irányban halad Mihály herceg nevelése. S meg kell jegyezni, hogy az ő iskolájának maga Károly király a tulajdonképpeni igazgatója.

Előadás után Mihály herceggel léptem ki az iskola előcsarnokába. Az angol a főnyelv, amelyet beszél, de mégsem társalog könnyedén, míg az automobilra nem terelem a beszélgetést. Akkor elmosolyodik és felvilan a tekintete.

— Itt elememben vagyok — mondja.

És nagy hozzáértéssel beszél a gépkocsikról. Mialatt érdeklődéssel hallgattam szavait, kedves esemény történt, ami meggyőzött engem Mihály herceg kiváló tulajdonságairól.

Nemrégiben a Fekete-tengeren utazott a herceg egy román cirkalón, s hatalmas vihar keletkezett. Valóban komoly volt a veszély, de a herceg nagyszerűen viselkedett. Egy tiszt, aki akkor mellette állt a fedélzeten, mondotta nekem, hogy a herceg tökéletesen nyugodt volt, csak annak a kívánságának adott kifejezést, hogy az egészről ne szóljanak az édesapjának. „Epp előz gondja van neki ügyis” — mondotta.

Ahogy ott álltunk az iskola előcsarnokában, a palota mögött, sietve jött valaki és annak a kitérítésnek kísérő iratát hozta, amelyben Ka-

roly király a fiát a tengeren tanúsított bátorságáért részesítette. Nagy hatással volt ez a hercegre, de még jobban örvendett neki a többi hat diák Kissé félrehúzódtam, mert tulságosan éreznem éreztem magam ebben az együttes, fiatalos lelkesedésben. A fiuk körülvették a herceget és viharosan magukévá tették iskolatársuk örömet. Kettőn a herceg vállára tették kezüket és végtelen csevegés, nevetgélés következett...

Mihály herceg nevelésének főerője az, hogy a király nem akar belőle mást csinálni, mint ami. Fejlesztik meglévő tehetségeit, s nem akarják elnyomni azokat. Az iskola vezetője mondotta nekem, hogy a hercegnek természetes hajlama

van a mechanikai dolgok iránt. Értelme korához képest rendkívüli; ítélőképessége fejlett.

A herceg hetenként egyszer egy gépkocsigyárban dolgozik. Ehhez van kedve s ettől nagyon bölcsen nem zárják el. S jó időben hetenként egy napot erdőben tölt, ami nagyon üdvözlendő elszakadás az iskolai tankönyvektől, annál is inkább, mert Romániában az erdőnek, fatermelésnek nagy jelentősége van.

Bucuresti tartózkodásom alatt hallottam, hogy Mihály herceg hat tanuló társával az erdőben barangolva, egy alkalommal egy parasztszekeret vett észre, amely belefordult az árokba. A fiuk azonnal hozzáláttak, hogy segítsék kiemelni a szekert s a szegény paraszt nagyot nézett mikor megtudta, hogy az önkéntes segédmunkások egyike maga a trónörökös volt.

Nem szeretek érzélgősen írni az ilyen eseményekről — fejezi be cikkét az angol író — mert szerencsétlen módszer tulozni királyi ezemélyiségek emberi és természetes viselkedését. Mégis megfelelő képet kívánok nyújtani egy jó érzésű fiu jó érzéssel vezetett neveléséről.

A Mendelssohn-bankház bukása visszahat a francia pénzügyi politikára

Reynaud pénzügyminiszter helyzete is megrendült miatta

Párizsból jelentik: Mannheim bankán öngyilkossága és a Mendelssohn-bankház bukása egyre jobban érezteti hatását a nemzetközi bankvilágban és különösen a francia kormány pénzügyi politikájában. Tegnapi közléseinkben már utaltunk arra a szoros kapcsolatra, amely Reynaud francia pénzügyminiszter pénzügyi rendeletei és a Mendelssohn bankház között Mannheim közvetítésével létrejött. Ezzel kapcsolatban nagyon jelentőségteljes, hogy a francia kormány sajtója és a francia pénzügyi világ úgy viselkedik, mintha semmi sem történt volna. Csak az ellenzéki lapok foglalkoznak a nagy bukással és ezzel kapcsolatban különösen Mannheim zsidó bankár szerepével. A royalista *Action Française* egyenesen felveti a kérdést, hogy a zsidó Mannheimnek milyen befolyása volt a francia pénzügyi politikára.

Reynaud helyzete most nagyon megrendült, hiszen köztudomású dolog, hogy minden intézkedését szoros egyetértésben hozta meg Mannheimmel. Magától értetődő volna, hogy szabályos folyamatu időkben Reynaudnak távoznia kellene a pénzügyminiszteri székből s most

csak azért tarthatja még magát, mert a külpolitikai helyzet nem engedi meg a kormányváltást.

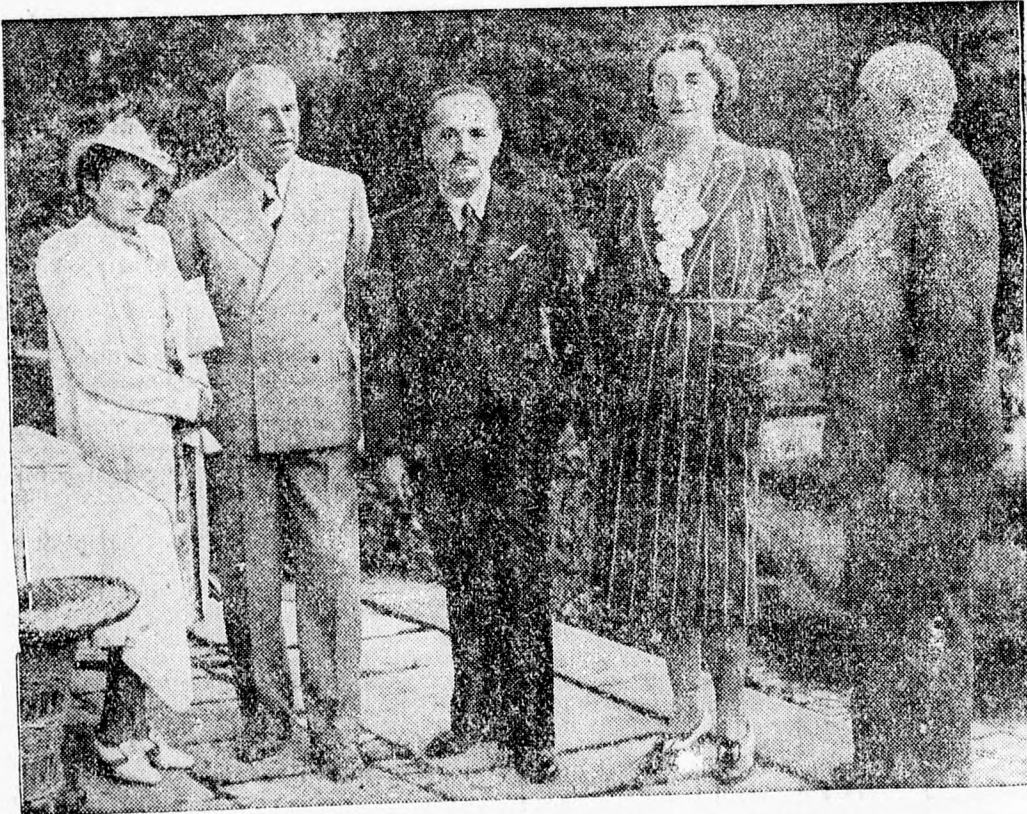
Ami eddig meg lehetett tudni, az arra mutat, hogy a francia magángazdaságot ez a bukás nem érinti érzékenyen, annál inkább azonban a kincstárt. A francia bankok közül csak a Lazard Frèresnek van egy egymillió fedezetlen követelése. Ennek a banknak szintén voltak szoros kapcsolatai Mannheimmel és üzleteiben is tevékeny részt vettek. Mannheim a világháború előtt ennél a banknál kezdte pályáját. A Lazard Frères azonban nem francia jellegű bank, ezért nincs vonatkozásban a bukás a francia magángazdasággal. Ezekben a francia magángazdasági körökben nagy megkönnyebbüléssel vették tudomásul a Mendelssohn-Mannheimer pénzügyi diktatura végét.

A bukás hatásai mérséklésére a francia kincstár fölvetette az érintkezést a holland bankokkal.

Ezzel szemben az eddig nyilvánosságra jutott adatok azt mutatják, hogy a francia kincstár becslései tulzoltan derülátók voltak. Annak idején Reynaud alapvető jelentőséget tulajdonított a Mannheimmel közösen kidolgozott tervnek. Ebből most az következik, hogy a folyamatban levő francia államkölcsönre a bukás nagyon súlyos csapást mért. Erre magyarázható az is, hogy a francia kincstár felvette az érintkezést a hollandi bankokkal, hogy a likvidálással kapcsolatban legyenek tekintettel a Mendelssohn-bankház és a francia államkölcsön szoros kapcsolataira. A francia hivatalos pénzügyi körök ugyan még nem látják szükségét a kényszerintézkedéseknek, azonban készen kell lenniük arra, hogy nagyméretű segélyakcióval kell jönniök a Mendelssohn-bankban megrekedt francia államkötvények átvételére. Mäskülönben a francia államhitei bánja meg, ha ez államkölcsön papirjai értéktelenné válnak.

Amsterdamban már nyilvánosságra hozták a Mendelssohn-bankház teljes veszteségét. Ez a veszteség 80 millió holland forintot tesz ki, tehát jóval nagyobb, mint az első megállapítások összege. A nagy veszteséget a francia, belga és argentinai államkölcsönökben való nagyarányú részvétel okozta.

Argentina hajóforgalmának második helyén Németország áll. Berlinből jelentik: (V. V.) Az argentinai kikötők forgalmában a német hajóstársaságok az összeforgalom második helyét foglalják el. Ez év január és május közötti időben 1053 hajó futott be 3,959,670 brutto regiszter tonna megterheléssel, azaz 69 százalékkal és 214,326 tonnával több mint az előző évben. Ebből a német hajókra 78 százalékos esik 380,838 bruttoregiszter tonnával. Így Németország Anglia után a második helyen áll.

Gróf Csáky István magyar külügyminiszter Salzburgban tartózkodott, ahol az ünnepi játékokat is megtekintette. Ezen a képen Sztójay berlini magyar követ (jobbról) és dr. Frick miniszter társaságában látható egy Salzburg mellett lévő kastély kertjében.

Tizennégy hónappal a posta átszervezése után

Beszélgetés Cătoiu tábornokkal, a PTT vezérigazgatójával.
Hatalmas fejlődés a postaszolgálat minden ágában

Bucurestből jelentik: A Posta és Távirada volt egyike az első köztisztviselőknek, amely 1938 áprilisában Mihai Ghelmegeanu miniszter hatásköre alá kerültek. Néhány hónappal később, júniusban, az intézmény alapja három új törvénnyel változott, amely a postai organizációt lényegében változtatta meg. Ezek a törvények, melyek ma a román postai szervezet alapját képezik, nem sokaságuknál fogva, hanem rövidségük és tisztaságuk miatt — végeredményben egy célt szolgálnak: a posta- és táviradaszolgálat megújítását három módon: 1. A szolgálat új megszervezése módján, 2. a tényleges módszer gyakorlati használata módján és végül 3. különleges személyes felügyelet módján.

14 hónappal e három törvény életbelépése után, amelyet Őfelsége a király rendelt el, megkérdeztük Cătoiu tábornokot, a P. T. T. vezérigazgatóját a dolgok állása felől. A vezérigazgató a következő felvilágosítást volt szíves adni:

Az új postai rend eredményei.

— Az első törvény, a posta organizálása — mondta a tábornok — pontosan meghatározta minden postai szerv működését s az azt követő ellenőrzést. A törvény olyan világos, hogy kizár minden elvi tévedést, vagy zavart.

— A második törvény lehetőséget ad a postának arra, hogy magáévá tegye a technikai haladás legújabb eszközeit egyrészt a dolgok modernizálásával, másrészt egyensúlyt teremtsen a költségvetésben.

— A harmadik törvény a személyzeti státuszról több szempontból valószínűsíti a jótétet a postának. A versenyek által való szerződésbiztosítja, hogy a postai személyzetet jól választják ki s az előléptetési szabályzat biztosítja, hogy ezt valóban az arra érdemesek kapják meg.

Az osztályok és rangfokok redukálásával (167-ről 38-ra csökkent s a fizetési fajták 443-ról 80-ra) racionalizálták az egész kérdést.

A 3. törvény praktikus eredményei a következőkben érezhetők:

A megszervezés terén.

Az új személyzeti szabály a munkaanyag felosztását eredményezte, mivel 435 tisztviselőt nyugdíjaztak és 1400 új tisztviselőt alkalmaztak s a tisztogatás során mintegy 1000 hasztalan és ártalmas elemet bocsátottak el, amelynek eredménye az intézmény erkölcsi megújítása, korrekció és lelkiismeretes emberek előtérbehelyezése. Eredmény: a szabálytalanságok és csalások, amelyek sajnos oly nagy számban fordultak elő azelőtt — csaknem teljesen eltűntek.

Az 1930—39-es költségvetés szerint összehangba hozták és javították a fizetéseket. Április 1-től 700 tisztviselő lépett elő, s az új előléptetések folyamatban vannak.

A kereskedelmi fejlődés terén.

A kereskedelmi vezérelvek bevezetésével egyes díjak redukálását érthették el s a postai küldemények küldése s szétosztása egyszerűsítését.

A díjak racionalizálásával egyidejűleg újdonságokat vezetett be: 1. Az egységes bélyegeket, amely magában foglalja a repülő és kultúrális bélyegeket, 2. a franko-bélyeget a CFR küldeményeihez, amelynek használata meggyorsítja a szállítást, 3. a megtelefont a sürgönyöket, 4. A luxussürgönyöket.

Ugyanebben a kategóriában megvalósították a statisztikai szolgálatot is, amely kimutatja a napi bevételt és kiadást s amely kimutatja a levelezés statisztikáját a fővárosban és más fontos centrumokban.

A technika terén.

A posta egy helinografot vett, képtáviratozás céljaira, 2 kilowattos rövidhullámon adó szerelt fel a Londonnal való összeköttetés céljából, 1800 km hosszúságú új sürgönydrótot húztatt és 115 vasúti vagonot renovált a posta céljaira 102 millió lei költséggel.

Végül 215 millió lei beruházást eszközöltek, amelyből 34 millió lei költséggel újraszervezték a táviratok közvetítését, 40 millióba került a drótnélküli telegrafálás újjászervezése, 60 millióba a postaszolgálat újjászervezése és 81 millióba a különböző építkezések. Meg kell jegyezni, — folytatta a vezérigazgató —, hogy a törvények alkal-

mazásában állandóan Ghelmegeanu miniszter új jóváhagyását és a komité útmutatását tartottuk szem előtt.

A posta új útjai.

Arra a kérdésre, melyek a posta új útjai és jövő kilátásai, Cătoiu tábornok így felelt:

— PTT teljes organizálása és modernné tette hatalmas munkaterületet ölel fel, magától értetődik, hogy még sok következő évben állunk problémák előtt, az intézménnyel kapcsolatban. Most csak a legfontosabbakat említem meg: Az első probléma a fizetések problémája, amelyet elsőnek Ghelmegeanu miniszter úr próbált megoldani, a postai tisztviselők fizetésének rendezésével, valamint a fizetésemelések kérdésével. Idetartoznak a mérnökök és technikusok is, mivel a posta nem haladhat technikusok nélkül. Legmagasabb királyi dekrétum ebben az évben megoldotta a postamérnökök és technikusok fizetésének problémáját. Hogyha a költségvetés kérdéseit megvalósítják, akkor ugyanilyen megoldás vár az integrális fizetések rendezésére is.

A másik probléma a munka racionalizálása,

AZ EGYHÁZ ÉLETÉBŐL

Litvánia új apostoli nunciusa és szentszéki követe

Rómából jelentik: A Szentsezék megadta hozzájárulását Litvánia új szentszéki követének, Stanislas Girdvainisnak a kinevezéséhez.

Ugyanakkor a Szentsezék Vallega érseket Litvánia új apostoli nunciusává nevezte ki. Az új nuncius 63 éves és eredményes, eseményekben dús diplomáciai pályafutás után került most a kaunasi nunciatura élére.

Katolikus missziók Mezopotámiában

Rómából jelentik: A napokban érkezett Rómába Mons de Jonghe d'Ardoye érsek, Irak apostoli nunciusa. A nuncius repülőgépen tette meg az utat Bagdadtól egészen Rómáig. Utja tizen-nyolc órai repülést vett igénybe.

De Jonghe érsek 1938-ban neveztek ki Irak nunciusává. Azóta nemcsak az Egyház és az állam viszonyának rendezésében fejt ki áldásos működést, hanem az ottani hit hirdetés ügyét is lelkesen képviseli. A hit hirdetés jelenlegi állásáról de Jonghe érsek a következőket mondotta el: Irak királysága egészen fiatal, a világháborúban született. Azon a vidéken inkább ismerik Mezopotámia név alatt, bár magánban foglalja Kurdisztánt és Kis-Örményországot is.

A dominikánus és karmelita szerzetesek már két évszázada dolgoznak a kereszténység egykori bölcsőjének a megtérítésén. A keresztény ókorban a kereszténység itt milliók számokkal rendelkezett és Perzsiával együtt 230 egyházmegyével rendelkezett. Ma Irakban nincs több szászor hívnél és azok is ötféle szertartás szerint osz anak meg.

A papnevelés munkáját a mossuli dominikánus atyák végzik. A szír-kald szeminarium már sok kiváló papot adott az Egyháznak. Itt nevelkedett Tappouni bíboros-pátriárka is. A bennszülött szerzetes társulatok is virágzó fejlődésben vannak.

Az országnak úgy északi, mint déli részén — miután végigjártam a nunciatura mintha egyházmegyéjét — mindenütt találtam épülőfelben levő templomokat. Az Opera d'Oriente és az amerikai jötevők jóvoltából lassan sikerül új életet létesíteni a múlt üldözések romjain.

Bagdadban az amerikai jezsuiták állítottak fel egy hatalmas kollégiumot. Ennek a kollégiumnak a jövő vezetőretegének az előkészítése lenne a feladata. Jelenleg minden rendelkezésre álló eszközt az ifjúság nevelésére kell fordítani.

Az ország, amely egykor a földi paradízsom volt és Európa egyik leggazdagabb búzatermő helye, el tudna tartani 40—50 milliónyi lakosságot. Ezzel szemben ma 4 és 5 millió között ingadozik a lakosság száma, mivel kopár pusztává változott az egész. A kormány tisztelőreméltó erőfeszítéseket végez a talajjavítás érdekében, hogy visszaadja az országnak régi termékenységét.

a nagyforgalmú hivatalok tisztviselőinek számbeli emelése, valamint a hivatalos postatisztviselők oktatásának kérdése, amely az ez év szeptemberében megnyíló speciális temesvári szakiskolában kezdődik meg.

A harmadik probléma a postai szolgálat tékeleteseítése, úgyhogy a közönség a legteljesebb mértékben elégedett legyen. Ecélből a posta eddig 56 autóbusszal állított szolgálatba, a postai anyag összegyűjtésére és szétosztására, a dróttal és drótnélküli táviratok modernizálására, amelynek a nemzeti véderő szempontjából nagy fontossága van, Brassó környékén létesíteni fogunk egy leadó- és vevőállomást, mellyel bármely percben érintkezésbe léphetünk Európával, sőt Amerikával is.

— Ezenfelül új szolgálatokat léptetünk életbe. Így az árak és csomagok összegyűjtését és szétosztását a CFR-rel karöltve, gyors szállítás a polgári repülés által, anélkül, hogy a közönség felülfizetne valamit is.

A jövő problémái között szerepel a központi postapalota renoválása is és a Calea Plevnei-beli garázsok és műhelyek újjáépítése. Az 50 éves postapalota renoválása már megkezdődött és ez a legújabb idők követelményei a luxus, a higiénia és kényelem szempontjából fogják megoldani. A palotából eltávolítják a műhelyeket s ezeket egyetlen helyre összpontosítják. Amennyiben ezt a körülmények megengedik, gondunk lesz úgy a fővárosi, mint a vidéki postahivatalok tartozására is.

Ennek a programnak jövőbeni megvalósítására — fejezte be nyilatkozatát Cătoiu tábornok — két dolog szükséges: munka és pénz. Erővel és munkával rendelkezünk és pénzünk is lesz biztosan, mert a posta jövedelme állandóan fokozódik, úgyhogy az 1939—40-es év költségvetésére 372 millióval több, mint a múlt évben.

Apróságok XII. Pius pápa életéből

A diák Pacelli és a szabadgondolkodó. Eugenio Pacellit, az egyszerű ifjút, de „legjobb diákot” egyizben gazdag osztálytársa látta vendégül. Az osztálytárs arisztokrata édesapja az okos fiúval beszélgetni kezdett. Csakhamar kiderült, hogy az előkelő úr felfogása egyházellenes, szabadgondolkodó. Az ifjú diák másfélórai egyoldaltú „vita” során alig jutott szóhoz. Az előkelő úr a saját álláspontjában és a saját azaváiban gyönyörködött csak. Az ifjú Pacelli illetlenül végighallgatta, majd megszólalt:

— Én is szívesen elmondtam volna, amit erről a kérdéssel tudok; én azonban oly nagy tudós, hogy az én véleményemet is a sajátjával helyettesítette, így nekem már nem maradt mondanivalóm.

Eugenio többé nem kapott meghívást ehhez a családroz.

A bíboros és a munkás. Az Albanótól Castel Gandolfoban vezető úton, forró nyári délután egy olasz munkás szólított meg egy sovány, egyszerű reverendás gyalogos papot.

— Meleg van, ugy-e? Bezzeg jó a bíborosoknak! Nem a maga vékony bőrnek való ez a hosszú gyalogút!

— Miért van így elkéserevedve? — kérdezte szelíden a pap.

— Miért? Hát én síkeági ember vagyok, elszegényedtem s naponta kétszer kell megjárnom ezt a kőves utat. Annyi keresetem sincs, hogy villamosbérletet váltsak.

Eközben a pápai nyaralóhoz érték, ahol a sovány főtisztelendő úrnak az óráig feszesen tisztelgett. A munkás elbámult. A pap pedig mosolygott.

— Látja, nekem ez az út üdülés a napi szellemi munkám után. Maga természetesen a munkában is kifárad, tehát ez az út terhes: ezért arra kérem, holnap jöjjön be a portáshoz.

A munkást másnap a portánál egy villamos bérletjegy várta. Elszégyelte magát, amikor megtudta, hogy a sovány főtisztelendő úr Pacelli, a pápa bíboros államtitkára volt.

Egyzer végre ismét közelébe jutott s mentegőzni kezdett.

— Igaza van, nyugtatta meg Pacelli. Vannak olyanok is, akik bíborban születnek. Am az a bíbor, amelyre maga gondolt, munkával, tudással szerezhető meg és munkával és felelősséggel jár. Minden embernek arra kell törekednie, hogy a gyermekeinek jobb sorsot — ha nem is bíbor — teremtsen. Mert bíbor mindig volt és mindig lesz a világon. Erre azonban akarattal és munkával kell gondolni és nem irigységgel.

(P. I.)

Kávéházakban, vendéglőkben kétszerte mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

A magyar és spanyol követek bemutatkozása Szlovákiában

Pozsonyból jelentik: Szentmiklósi Szabó György, pozsonyi magyar ügyvivő, hétfőn délután 11 órakor megjelent a szlovák külügyminiszteriumban és átnyújtotta megbízólevelét. Hétfőn nyújtotta át megbízólevelét Spanyolország követe, don Carlos Arcis Bailen gróf is.

Uj személyazonossági igazolványokat kell váltani

Bucurestiből jelentik: A községi ügyvezetésről szóló új törvény előírja, hogy a városi közigazgatási hivatalok mellett mindenütt létesítenek népesedési ügyosztályt is. A törvény megjelenésétől számított három hónapon belül minden nagykorú lakosnak jelentkeznie kell a népesedési ügyosztálynál, ahol tíz lej ellenében különleges személyazonossági igazolványt állítanak ki. A három hónapos idő letelte után a városi népesedési ügyosztály több személyazonossági igazolványt nem ad ki és a jelentkezést elmulasztókat szigorúan megbüntetik.

Amerikai stílusú rablótámadás Kisilvánál

Lelőtték a kocsiát. A pénzbeszedő súlyosan sebesülten is megmentette a nála levő százezer leit

Besztercéről jelentik: Vakmerő rablótámadás történt a Kisilva, Vatra Dorna közötti országúton. Fegyveres banditák megtámadták a besztercei dohányelosztó kirendeltség áruszállító kocsiját s

meggyilkolták a 43 éves Bóné József kocsiát és súlyosan megsebesítették Urs Alexandru pénzbeszedőt.

A rablók az útszélen lesték a kocsit s mikor eléjük jött, többször rálőtték Bónéra és Ursra. A golyók azonnal végeztek a kocsiossal, Urs azonban, bár fejlövést kapott, kezébe ragadta a gyepőt s rávágva a lovakra, tovább hajtott s elérte Bach Mózes ilvai kereskedő négy kilométerre fekvő házáat. A kereskedőnek átadta a nála levő százezer leinyi összeget s nagynehezen elmondva a támadás történetét, elvesztette eszméletét.

A helyszínrre rövidesen kiszállott a naszdói főrendészék elnöke, a csendőrkapitány s a Discom-társaság besztercei vezetője. Itt találták meg Bóné József holttestét s azon öt lött sebet fedeztek fel.

Urs pénzbeszedőt, aki súlyos sebével sem vesztette el lélekjelenlétét és meg is mentette a nála levő összeget, a besztercei kórházba szállították s ott azonnal műtétet hajtottak végre rajta. Állapota válságos.

A hatóságok széleskörű nyomozást indítottak s remélik, hogy rövidesen sikerül elfogni a gyilkos támadókat.

EGY ÉSZAKAMERIKAI POLITIKAI PÜR-BEN ELTETTÉK LÁB ALÓL A KORONATANUT. Newyorkból jelentik: James Shaw, Luisiana állam bányászati igazgatóját hétfőn meggyilkolták, Shaw koronatanu lett volna a Loch, volt kormányelnök ellen folyó perben. Érdekes megemlíteni, hogy néhány órával a meggyilkolása előtt James Shaw majdnem áldozatul esett egy gyanús gépkocsiszerecsélnésnek.

KIFOSZTOTTAK A PRÁGAI KERESKEDELMI BANK PÁNCÉLSZEKRÉNYÉT. Prágából jelentik: A prágai cseh kereskedelmi bank tisztviselői kedden reggel banknyitáskor megdöbbenve vették észre, hogy a bank titábiztos páncélszekrényét ismeretlen tolvajok felrobbantották és 900 ezer koronát vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

Sportvonat BUDAPESTRE utlevél nélkül

csak egy személyazonossági igazolvánnyal

Oradeáról indul szeptember 12-én
Budapestre érkezik szeptember 12-én
Budapestről visszaindul szeptember 18-án
Oradeára visszaérkezik szeptember 18-án

Részvételi díj lei 1800.-

melyben a kollektív utlevél, vizum és oda-vissza utiköltség bennfoglaltatik. Budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethetők.

Jelentkezési határidő: 1939 SZEPTEMBER 5-ig

România // Révész
Menetjegyiroda

Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 4.
Telefon: 12-12

Wagons-Lits // Cook
Menetjegyiroda

Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 2.
Telefon: 22-22

Az északeurópai semleges államok értekezletre gyűlnek össze

A norvég külügyminiszter nyilatkozott, hogy nem ajánlkoznak közvetítésre

Brüsszelből jelentik: A belga kormány elhatározta, hogy az északeurópai hatalmi csoport tagjait értekezletre hívja össze. Az említett hatalmi csoport már korábban Norvégia fővárosában, Oslóban elhatározta, hogy bizonyos külön összetartást szervez maga között. Ettől a megállapodástól kezdve az államcsoportot oslói csoportnak is szokták nevezni.

Az Information szerint valószínű, hogy az értekezlet, amelyen Belgium, Hollandia, Svédország, Norvégia, Dánia, Finnország és Luxemburg

vesz részt, szerdán kezdődik. Az értekezleten megvitadják, hogy európai háború esetén hogyan gondoskodnak a tagállamok élelmiszerellátásáról. Valószínű, hogy az értekezlet résztvevői közös nyilatkozatban körvonalazzák az oslói csoport tagjainak háború esetén való magatartását s a semlegességhez való ragaszkodásukat.

Oslóból jelentik: Koht norvég külügyminiszter cáfolja a külföldi sajtóban megjelent hírt, hogy az oslói csoport államai közvetítő ajánlatot tesznek a nemzetközi feszültség enyhítésére.

A napokban a japánok beljebb tolták Tienstinben az angol területet elzáró drótsövényt. Ezzel még szűkebbre szorították ezt a területet. Ezáltal újabb — több száz, — kínai ház került japán ellenőrzés alá. Ez a kép az angol őrszarról készült, az új barrier előtt.

Fontos tudnivalók a budapesti Őszi Vásár látogatói részére

Budapestről jelentik: Az Őszi Lakberendezési és Fűztartási Vásárt rendező Országos Iparegyesület a Vásár látogatói részére a következő tudnivalókat közli:

A Vásárt augusztus 31-én nyitják meg és szeptember 11-én este zárják. A vásárra utazónak útleveleire és utazási igazolványra van szüksége. Előzetes vízum nem kell. Vásárigazolványt minden menetjegyirodában bárki szerezhethet magának, személyenként 150 leiert. A vásárigazolvány tulajdonosa a C. F. R. vonalain a visszautón 50 százalékos utazási kedvezményt élvez. A magyar államvasutakon úgy jövet, mint menet féláron utazik. A C. F. R. vonalain a visszautón augusztus 31-étől szeptember 16-áig érvényes az 50 százalékos utazási kedvezmény. A Magyar Állam Vasutakon Budapestre augusztus 21-étől szeptember 11-éig, Bu-

dapestről augusztus 31-étől szeptember 21-éig lehet féláron utazni. A vízumot utólag adják meg Budapesten és azért mindössze P 250 kezelési költséget kell fizetni. A vízum az érkezés napjától egy hónapi magyarországi tartózkodásra jogosít.

Az utazási és vízumkedvezményeket biztosító utazási igazolványon kívül ugynevezett autós vásárigazolvány is kapható minden menetjegyirodában személyenként 75 leiert, azok részére, akik autón mennek és így csak a vízumkedvezményt óhajtják igénybevenni. Ugy az utazási, mint az autós igazolvány a vásár ingyenes látogatására jogosít. Az igazolványok egyébként az összes tudnivalókat a lehető leg-részletesebben tartalmazzák.

Józseffalváért

Eddig befolyt adományok: . . . 634.402
Augusztus 22-én a következő adományok érkeztek:

Özv. Nagy Ferencné, Nagyvárad . . . 100
Jancsó Mária, Nagyvárad . . . 100
Dr Szergely Józsefné, M.-sziget . . . 500

Ippi (Bihar megye) hívek adománya:

Sebess Ernőné földbirtokos . . . 500
Puskás Jánosné . . . 5
Ujhelyi Albertné . . . 100
Frankovits Antal . . . 20
Veres Miklósné . . . 50
Tóth József . . . 10
Tóth György . . . 10
Lovas Sándor . . . 20
Borzási Ferencné . . . 10
Mihály Sándor . . . 50
Décei Ilonka . . . 30
Kulcsár Józsefné . . . 20
Begizsán Antal . . . 20
Begizsán Sándor . . . 20
Református egyház . . . 613
Krizsán Jánosné . . . 20
Bíró Imréné . . . 50
Décey Ferenc . . . 20
Hartmann Pál . . . 50
Ujhelyi Albert nyug. tanító . . . 100

Berettyószéplaki (Bihar megye) hívek adománya:

Hadrava Nándor plébános . . . 200
Özv. Miron Antalné . . . 100
N. N. . . . 20
N. N. . . . 10
N. N. . . . 10
N. N. . . . 10
Agócs . . . 10
Helmecki Mihály harangozó . . . 20
Özv. Venczel Antalné . . . 50
Vámos János . . . 50
Pázmándi József . . . 50
N. N. . . . 20
Gahér Pál . . . 50
Gahér János . . . 50
Miron Gerő . . . 20
Miron János . . . 20
Özv. Mikán Jánosné . . . 50
Madarassy Sándorné . . . 50
Rajna Mihály . . . 10

Bozovics (Krassószörény megye) Római Katolikus Plébánia gyűjtése:

Dr Bartal Lajos . . . 500
Dományáncz Péter plébános . . . 50
Stancu Rozália . . . 10
Gerhardt Ferenc . . . 10
Gerhardt Károly . . . 20
Husovszky József . . . 50
Frenda Árpád . . . 150
Özv. Létay Gizella . . . 60
Mihalovich Christian . . . 15
Dewald Miklós . . . 15
Ifj. Spravil József . . . 20
Spravil László . . . 50
Spravil Ferenc . . . 100
Id. Spravil József . . . 20
Erhmann János . . . 20
Wittak János . . . 50
Welsch Gellért . . . 10
Ivanovich József . . . 20
Schuster René . . . 100

Nagyiratos (Arad megye) Római Katolikus Plébánia gyűjtése:

Andó Elek . . . 100
Özv. Bene Andrásné . . . 50
Özv. Papp Ilona . . . 20
Legid. Szikszai Mihály . . . 50
Reiner Jenő . . . 100
Kiss Károly . . . 220
Özv. Verba Józsefné . . . 20
Mészáros István . . . 50
Özv. Németh Ferencné . . . 50
Id. Süli Mátvás . . . 20
Süli Antal . . . 20
Ifj. Czank István . . . 100

Tür (Kisküküllő megye) Római Katolikus Plébánia gyűjtése:

Ifj. Tarkó Károly . . . 20
Nemes Mihály . . . 20
Bojtor András . . . 20
Bojtor Márton . . . 10
Szabó György . . . 10
Kovács György . . . 10
Enyedj János . . . 10
Mezei Istvánné . . . 10
Czinczak Márton . . . 10
Ifj. Tarkó György . . . 10
Dénes György . . . 15
Perselyezésből . . . 100
N. N. . . . 500

Összesen: 640.425

Ilisestí

Ez a neve annak az állomásnak, amely most nap-nap után józseffalvai szekerek zajától hangos. Józseffalvától közel 20 km. távolságra van ez a vasuti állomás, ahová az újjáépítéshez szükséges anyagok érkeznek. A józseffalvai lelkészi hivataltól értesítést kaptunk, hogy még most is érkeznek Józseffalvára olyan csomagok, amelyek először a Dorohoi-megyei Vorniceni állomásra mennek és csak sok fáradsággal és kiadással lehet a Suceava-megyei Vorniceni községnek azaz Józseffalvának állomására Ilisestíbe eljuttatni. Erre utalva kérjük lapunk útján az összes erdélyi újságokat annak szíves közlésére, hogy Józseffalva címe ez:

GARA: ILISESTI, POSTA ILISESTI.

Comuna: VORNICENI.

pentru Parohia Rom. Cat.

Igy címzendők a Józseffalvára szánt küldemények, vagy pedig így:

GARA: SUCEAVA (BURDUJENI)

pentru Parohia Rom. Cat. rit. latin

SUCEAVA

A küldeményeken a feladó címének a megjelölését is kériük.

Augusztus 25-ike után katonai bizottságok leltározzák a nemzetvédelmi szempontból fontos raktárak és üzletek áru- készletét

Bucurestiből jelentik: A legutóbbi minisztertanács naplójával a nemzetvédelmi miniszterium 1939 augusztus 25-ikével jogot kapott, hogy ellenőrzést gyakorolhasson az országban működő összes olyan raktárak és nagybani üzletek felett, amelyek a hadügyminiszteriumnak szükséges cikkeket tartalmaznak, vagy árulnak. Az ilyen természetű raktárak árukészletéről katonai bizottság leltárt készít és a leltári adatok alapján a raktáraknak, a nemzetvédelmi szükségletekhez mérten azonnal rendelkezésre kell állniuk a nemzetvédelmi miniszteriumnak.

Meghalt Findeisen László nyug. vasúti osztályfőnök

Temesvár. Saját tud. Vasárnap este elhunyt Findeisen László nyugalmazott vasúti főfelügyelő, a temesvári vasúti üzletvezetőség forgalmi osztályának volt főnöke, hetvennyolc éves korában. Findeisen László kiváló szaktekinély volt s mint ilyen valóságos fogalmat jelentett. A bányási Rakasdról származott el és Szegeden az üzletvezetőség forgalmi osztályának helyettes főnöke volt, amikor az üzletvezetőség 1911-ben Temesvárra került. Az itteni üzletvezetőségnek jóformán ő volt a megszervezője. Csakhamar forgalmi osztályfőnökké lett s ebben a minőségben páratlan munkásságot fejtett ki. A munka hihetetlen arányokat öltött a háboru alatt és ugyszólván napról-napra új problémákat vetett fel. Findeisen László csodálatos nyugalommal oldotta meg valamennyit, éjjelnappal dolgozott és ugyanilyen nyíris mükát teljesített az impériumváltozás után is. Egyébként mint ember is finomlelkű és kiegyensúlyozott volt. Német és magyar vöröskereszt kitüntetést kapott, a Ferenc József-rend lovagja volt, majd a Román Koronarend tisztikeresztjével tüntették ki. Amikor 1925-ben batvannégy éves korában, negyvenkét évi szolgálat után nyugalomba vonult, rá akarták bérni, hogy továbbra is maradjon meg a szolgálatban — ennyire tudták értékelni. Felesége, született rittersfeldi Kreyhig Milly, a Katolikus Női Misszió helybeli józseffalvai szervezetének vezetőségi tagja és fia Findeisen László dr budapesti sebészorvos és tanársegéd gyászolják.

Londoni újságíró tapasztalatairól nyilatkozott Szatmáron

Szatmár. Saját tud. A Dacia kávéházban magas termetű, választékos eleganciával öltözött, gyermekarcu, de galambbőz úr foglal helyet. Igazi angol. David Welker-nek hívják és a londoni Daily Mirror utazó szerkesztője. A szatmári kartársakat szívélyesen fogadja és hajlandó öt-tíz percre riportalannya is válni. Mindenekelőtt arra a kérdésre kell felelnie: Miért lepték el az angol és az amerikai újságírók Romániát, hiszen az utóbbi napokban ő a harmadik ilyen látogató Szatmáron. David Welker így válaszolt:

— Meg kell magyaráznunk az angol kispolgárnak, milyen az az ország, amelyiknek Anglia garanciákat adott. Kitapogatójuk a lakosság hangulatát, vannak-e problémák, amelyeket sürgősen meg kell oldani?

Elbeszélte még, hogy eddig bejárta Törökországot, Németországot, Lengyelországot, Svájcot, Magyarországot és Olaszországot.

A szatmári kartársak az angol újságírók fizetése iránt érdeklődtek. Mister David Welker személyi vonatkozásban erről nem beszélt, kijelentette azonban, hogy Angliában a legkisebb újságírói fizetés 36 font. Egy riportért kilenc fontnál kevesebbet nem szabad fizetni.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

NYOMDASZATI ÁRAK: Beltől: Egész évre 900, félre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postafelraképzési csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, túlyomóan derült idő, a hőmérséklet emelkedik.

NAGYVÁRADRA HELYEZTÉK A SZATMÁRI /EZETŐÜGYÉSZT. Szatmár. Sajtó tud. Hétfőn a szatmári ügyészségre távirati értesítés érkezett, mely közölte, hogy Radescu Mircea, a szatmári örvényeszk vezető ügyészét Nagyváradra, helyettes táblai vezetőügyésszé nevezték ki. Az új szatmári vezetőügyész személye felől még nem döntöttek.

Zürichi zárlat. Párizs 11.72 fél, London 20.72, Newyork 442.68, Brüsszel 75.20, Milánó 23.30, Amsterdam 236.78, Berlin 177.62, Szófia 540, Prága 15.15, Varsó 83.40, Belgrád 10, Bucuresti 125.

HUSZONÖTÉVES ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ. Nagyváradról jelentik: A megszünt nagybányai gimnázium huszonöt éve végzett diákjai érettségi találkozóra gyűltek össze a bányavárosban. A találkozón Körösi Krizsán Sándor és Campian Octavian tartottak beszéleket s meghatott szavakkal emlékeztek meg néhai osztályfőnökeikről, Fülöp Imréről és elhunyt, valamint távollévő osztálytársairól.

Mezőgazdasági kiállítás rendeznek Szatmáron. Sajtó tud. A szatmári mezőgazdasági kamara igazgatósága elhatározta, hogy ebben az évben is kiállítást rendez. A kiállításon nemcsak a nemesített vetőmagvakat és a termelés újszerűsítésére irányuló munka eddigi eredményét, hanem a tenneivalókat is szemléltető módon mutatják majd be. A terménykiállítással parhuzamosan a mezőgazdasági kamara gyümölcs- és borkiállítás is rendez.

FELHŐSZAKADÁS PUSZTÍTOTT A FŐVÁROSBAN. Bucurestiből jelentik: Vasárnap este Bucurestiben hatalmas vihar és eső pusztított. A több órán át tartó felhőszakadás víz alá borította a főváros alacsonyabban fekvő részeit. A tüzoltóság a késő éjszakai órákig szivattyuzta ki a vizet az elöntött pincékből és alagsori lakásokból. Az anyagi kár jelentős.

Nagy utjavítási munkálatokat végeznek Mármaroszigeten. Sajtó tud. A város vezetősége még a tavasz folyamán tervbe vette a városi utak kijavítását. A tervnek megfelelően már a kilencedik utcát javítják ki a város területén, míg egy-egy utcát teljesen újlag burkoltak be folyami kövekkel. Az utjavítással kapcsolatosan a járhatalanná vált gyalogjárók aszfaltburkolatát is kitarozzák. A tervbe vett munkálatok még előreláthatólag 2 hónapot vesznek igénybe.

BRUNO WALTER AGYONLÓTTE FELESÉGET ÉS AZUTAN ÖNGYILKOS LETT. Luzernből jelentik: Bruno Walter, az ismert karmester leányát agyonlőtte férje, Nepach építész. Nepach egy filmvállalat számára dolgozik Luzernben. Hétfőn este összeveszett feleségével, aki erre azonnal fenyegetett, hogy elvállalja férjétől. Nepach ekkor hirtelen hevületében rálőtt feleségére, majd maga ellen fordította fegyverét. Az asszony azonnal meghalt. Bruno Walternek kedden este kellett volna vezényelnie a nemzetközi zenei játékot. A családi tragédia következtében természetesen szereplése elmarad és helyette Toscanini vezényel.

A NAGYBÁNYAI JÁRASBÍRÓSÁG A MUNKAIDÓ BE NEM TARTÁSA MIATT TÖBB VÁLLALKOZÓT MEGBÜNTETETT. Sajtó tud. A nagybányai járásbíró több munkakihágási ügyet tárgyalt. A bíróság több kisiparost és vállalkozót a munkaidő be nem tartása, valamint a kiskorúakat és nőket védő törvény megszegése miatt ezer-ezer lej büntetésre ítelt.

A nagyváradai Iparosok Hitelszövetkezetének Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy özv. Teleki Józsefné és özv. Bocskai Józsefné (528., 529-ik) tag megnalt. Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lej minden egy-egy tag által befizetendő az egyesület pénztárába vagy a pénzbeszédőknél. Az elnökség.

Amerikai orvosok a Rajnavidéken, Berlinből jelentik: Délamerikából, Argentínából egy orvosokból álló csoport Németországba érkezett, hogy a Rajnavidéket meglátogassa. A kirándulókhoz Chile és Peru orvosainak egy-egy csoportja is csatlakozott. Az orvosok a Deutsch-Ibero-Amerikai orvosakadémiának tagjai és céljuk a németországi intézetek és egészségügyi berendezések megismerése. Az amerikai orvosokat Kölnben a város főpolgármestere fogadta. Onnan az I. G. Farbenwerke Leverkuseni Bayer műveibe mentek, ahol megtekintették a világ eme legnagyobb gyógyszer gyárát, innen pedig Ebersfeldbe utaztak, hogy az itteni Bayer-féle kutatási és kísérleti laboratóriumot mektekintsek. (V. V.)

MAROSMEGYÉBEN LÁTTAMOZTATNI KELL A FEGYVERTARTÁSI ENGEDÉLYEKET. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Marosmegye egész területén elrendelték, hogy az összes fegyvertulajdonosok, akiknek kék, zöld vagy szürke színű fegyvertartási engedélyük van, új láttamozás céljából szeptember 20-ig bezárólag jelentkezzenek a vármegyeházán.

Meghalt Marschall József, a leghíresebb magyar vendéglős. Budapestről jelentik: A boldog évek a ferencjózsefi kor egyik regényes alakja tűnt el a napokban az életből. Marschall József, az egykori legendás hírű Angol Királynő szálloda utolsó tulajdonosa távozott el örökre. Marschall József életének legnagyobb becsúvága az volt, hogy a magyar vendéglátóipart és konyhaművészetet az egész világon elismertesse. Gyerekkorában, az akkor még át nem épített királyi palota helyett Ferenc József fejedelmi vendégeit az Angol Királynőben szállásolták el. A fiatal Marschall számtalanszor fogadta az uralkodót és felséges vendégeit. Olyan kiváló híre és becsülésre tett szert, hogy amikor a háború előtt a Nemzetközi Hálókocsiárság Tátralomnicon ragyogó szállodát építtetett, a vállalat párizsi vezetősége egész Európában nem talált alkalmasabb embert annak vezetésére Marschallnál. A világháború után az abbáziai Kuranstall, majd a londonai Grand Hotel tulajdonosa volt, végül pedig sógora, Gundel Károly különböző vállalkozásaiban vett részt. Deák Ferenc kedvelt Marschallját a Kerepesi temetőben helyezték örök nyugalomra.

A SVÉD-NÉMET LÉGI ÖSSZEKÖTÉSTÉS 20 ÉVES FENNÁLLÁSÁT ÜNNEPLI. (V. V.) Stockhomból jelentik: A napokban ünnepezték a svéd-német légitörlem 20 éves fennállását. Ezalkalommal a svéd Aero-Transport Gesellschaft igazgatója kiemelte a német Junkers repülőgépek kiváló minőségét és hogy 15 év óta a Junkers-gépeken szállított utasok közül egyetlen egy áldozat sincs, ami végéreményben a gépek tökélyét mutatja.

Mármaros megyében alábbhagyott a száj- és körömfájás. Mármarosziget. Sajtó tud. Az életbe léptetett szigorú óvintézkedéseknek meg van a várt eredménye: mert Mármaros megyében örvendetesen alábbhagyott a száj- és körömfájás járvány. A fajmarha tenyésztők így reménykednek tekintenek a közeljövő elé, mivel reménykednek abban, hogy a régen szűnetelő falilat vásár, export újból fellendül és értékesíteni tudják borderes faj marhájukat. A közvetlen vaantú észekéköttetés is könnyebbé teszi a külföldi kereskedők üzletkötéseit, mert így a falilatok szállítása különösebb nehézségbe nem ütközik.

Olcsó tűzifa a Céh tagoknak. A nagyváradai vas- és fémipari Céh igazgató tanácsa a már többször is meghirdetett olcsó tűzifa beszerzési lehetőségre felhívja b. tagjai figyelmét. A közvetlen termelővel való megállapodás folytán módunkban van iparostársaink részére a napi árnál lényegesen olcsóbb I. oszt. cser, gyertyán, tölgy és bükk hasáb tűzifát szállítani. A fa megtekinthető a Céh központ Str. Alexandri 13. ez. alatti helyiségének udvarán, ugyanitt az iroda ug, az árak, mint a fizetési feltételeket megajlja. Kérjük tagjainkat, hogy a tűzifaszükségletüket legkésőbb folyó hó 28-ig annál is inkább bejelenteni, mivel a későbbi igényléseket nem áll módunkban garantálni és ezen akciókat lezárjuk a fémipari Céh igazgató tanácsa.

Temetések. Osko Mária Nagyváradon meghalt 49 éves korában. Temetése augusztus 22-én volt a Rulikovszky-temető kápolnájából. - Toruj Florae Nagyváradon meghalt 16 éves korában az Ősi-telep II. utca 43. számú lakásán. Temetése kedden volt az Ősi-temetőben. (Caritas.)

Honvágtyól gyötörve visszatért Dobrudzsába egy török kivándorló. Bucurestiből jelentik: Türemetes, hogy a dobрудzsai törökök tömegesen vándorolnak ki Romániából és a török kormány Kisázsia lakatlan területein telepitni le őket. A napokban Ahmet Suliman volt román állampolgár, aki a mult évben vándorolt ki Törökországba feleségével és gyermekével együtt visszaért a Constanza megyei Clisj községbe, szülőfalujába. A csendőrség az a vallomást tette, hogy a honvágtyó annyira erőt vett rajta, hogy nem bírt megmaradni új hazájában. Utlevél nélkül családjával együtt utrakelt tehát, végigkoldult két országot, különösen Bulgáriában igen sok viszontagságon ment át és végre sikerült román területre jutnia, Ahmet Sulimant katonai törvényszék elé állítják, szabálytalan határátlépés miatt.

SAZTIZENHATÉVES VÖLEGÉNY, 65 ÉVES MENYASSZONY KÖTÖTT HÁZASÁGOT MEXIKÓBAN. Mexikóból jelentik: Mexikó-Cityben vasárnap reggel rendkívüli érdeklődés mellett folyt le Louis Flores Lopez, 116 éves nyugdíjas őrmester házasságkötése a 65 éves Agrippina Ramirezzel. A „fiatal pár” 1908. tehát 31 éve állott jegyben.

Fiatalkorukat küldött lopni a ócskavaskezeskedő. Temesvár. Sajtó tud. A városi villanytelep, valamint egy magánéger terhére is számos lopás történt az utóbbi időben. Különösen réz- és ólomalkatrészeket, illetve huzalokat loptak. A rendőrség most elfogta a tetteseket négy fiatalok személyében. Kiderült, hogy a lopások értelmi szerzője egy Moscovici Hermann nevű gyár- városi ócskavaskereskedő, aki egyre biztatta a fiatalkorukat, hozzanak csak minél több árut, jól megfizeti. Drótvágó fogóval is ellátta őket. Szintén letartóztatták.

ELÜTÖTT A VONAT EGY PARASZTSZEKERET. Constantából jelentik: A Constanta-mangaliai személyvonat Agicea község mellett, teljes sebességgel haladva, a síneken ért egy parasztszekeket. A mozdony megölte a lovakat, összeruzta a szekeret, a két falusit pedig messze dobta a vasuti síntől. Az egyik belehalt sérüléseibe, a másikat súlyos sebeivel a constantai kórházba szállították.

Elindultak az első alma-szállítmányok Nagyváradról Németország felé. Sajtó tud. Megírtuk, hogy Németország kétezer vagon romániai gyümölcs bevitelére adott engedélyt és utalt ki márkát. Az intézkedés következtében Nagyváradban azonnal megkezdtek az almavásárt. A tekintélyes összegű költségekre való tekintettel azonban az alma ára igen alacsonyan áll. 2-3 leimél többet a kereskedők nem fizethetnek. A gazdák így is tetemes bevételre számíthatnak, mert a termés nemcsak minőségileg, de mennyiségileg is kielégítő volt. Az első alma-szállítmányok vasárnap és hétfőn indultak el Nagyváradról Németország felé.

ALVÁS KÖZBEN KIRABOLTAK EGY BUCURESTI SZINÉSZ-PÁRT. Bucurestiből jelentik: G. Tilica bucurestii színész párjának idején vakmerő módon lopta meg egy ismeretlen tolvaj. Belopózt a színész Str. Aviator Drossu-ut 10 szám alatti emeleti lakására, besurrant a nyitva felejtett hálószobaajtón és összeszedte az alvó színész-pár éjjeliszekrényéről az odatett értéktárgyakat: óráit, gyűrűket, pénztárcát. Reggel a színész és felesége bohózatba illő jelenetben ébredt tudtára annak, hogy meglopták őket.

Megszállták az üzem egy nagybányai ólom-bánya munkásai. (Nagybánya.) Elcsenek indult, de békés lefolyású bérharc volt a Herzsa ólom-bánya munkásai és a gyár igazgatósága között. A Phoenix tulajdonában levő bánya vezetősége legutóbb falusi munkásokat alkalmazott azzal, hogy részükre a rendes munkabért folyósítja. Ennek ellenére több héten keresztül a leszállított bért utalták ki nekik. A falusiak ekkor rendes munkásokkal együtt beszüntették a munkát s megszállták a bánya bejáratát s a tárnakba senkit sem engedtek be. Az igazgatóság kérésére a csendőrség kivonult s letartóztatott négy munkást, akiknél az igazgatósághoz címzett emlékiratot találtak. Másnapra a vezély elintéződött, mert az üzemvezetőség ígéretet tett a munkásoknak arra, hogy ugyanolyan munkaszervezést kövvelük, mint aminő a kincstári bányák munkásaié. Ezután az őrizetbe vett munkásokat is szabdlábra helyezték.

Zsákok, cséplőponyvák, locsolótömlők, hevederek, kötélárúk, zsinegek, kárpitos kellékek, lópokrócok és kocsi-takarók legolcsóbb bevásárlási forrása

JUTEX Oradea, Piața Mihai Viteazul.

Telefon: 17-23

Riport — a fotoriporterekről:

Versenyt rendeztek Párizsban a fotoriporterek

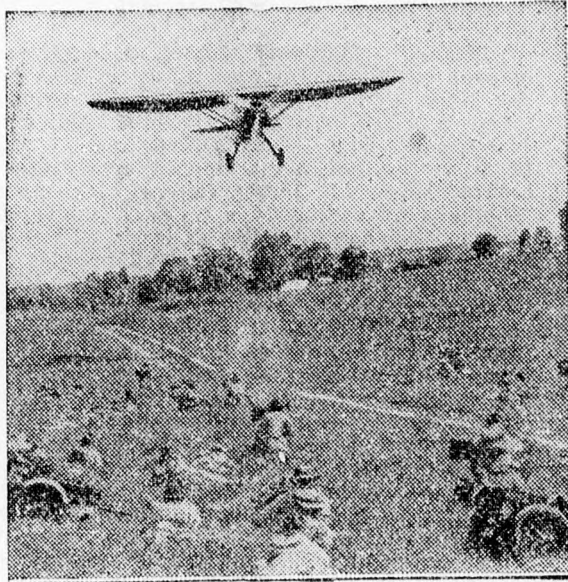
Versenyen kívül egy angol lap fotoriportere győzött

Párizs, augusztus hó.

A mai eseménydús és egyben meglehetősen zűrzavaros időkben az újságíró és a fotoriporter nemcsak felelősségteljesebb és komolyabb, de fáradságosabb munkát is végez. A riporter és kísérő társa, a fényképező, vagy filmfelvételgéppel felszerelt fotoriporter minden eseménynél ott terem szóban: a rádió keresztül, írásban, a napilapok hasábjain és képekben — ma már a lapokon kívül a televíziós készülékekbe és a filmszínházak friss híradójában beszámolnak mindenről, ami a földkerekségen történik. És a világ felfigyel a nagy politikai „szenzációkra”, a nemzetközi futballmérkőzésekre, víziló és tenisz-bajnokságokra és egyéb sporteseményekre. De sohase gondol senki se arra, mennyi lázas munka, lőtás-futás előzi meg azt az élvezetet, amit a frissen illusztrált lap olvasása jelent.

Most aztán a párizsi fotoriporterek megcsinálták a maguk versenyét is. A feltétel ez volt: Ki tudja ugyanazt az eseményt előbb lefényké-

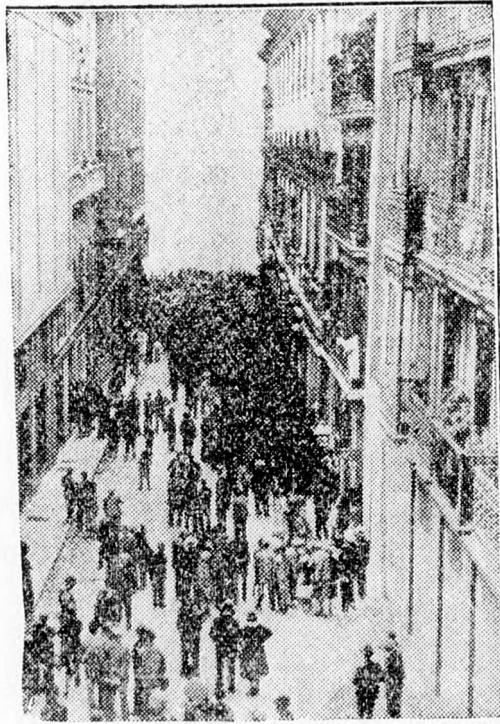
pezni a kész fényképpel, kezükben a fényképezőgéppel. A füsttengerből pedig egy szinte végnélküli lépcsőre kerültek, ahol aztán lépcsőfutásból kellett levizsgáznio. A füsttengeren és a lépcsőakadályon is valamennyien keresztültették leg-

... a hadgyakorlatot, sőt a harctéren is...

feltettebb kincsüket: a fényképezőgépet, benne a kész felvétellel, amelyet most már csak elő kellett hívni.

A gazdaságos időbeosztás azonban itt is fontos. Nem elég csupán a fénykép előhívására gondolni, hátra van még a tudósítás beküldése is. Célszerűbb ezt előbb papírra vetni, hogy még a félóra múlva induló repülőpostával elmenessen. A fotoriporterek hada letelepszik hát a járda szélére, előveszi noteszát, sebesen ráírja a riportot nagy vonásokban — a szerkesztőségben majd kibővítik! A lemez előhívása a postára robbogó autóban történik. Különleges felszerelésük van erre a fotoriportereknek: sötétkamra egy gombnyomásra, előhívás egy pillanat alatt és más hasonló ördögös dolgok kerülnek elő egy közep-nagyságú dobozból. Mire a riporter megérkezik a célhoz, addigra éppen el is készült mindennel. Az autóból úgy száll ki, hogy az előhívott filmről lekopírozott képet már előzőleg mesterségesen megszártította, a noteszlapokat, amelyekre az eseményt feljegyezte, borítékba tette (mondanom sem kell, hogy a borítékot még otthon megcímezte valamennyi), hozzácsatolta a most már

... ahol tüntetés van...

A fotoriporter ott van a futballpályán

pezni, a lemezt futtában, előbb előhívni, a hozzávaló aláírásokat, esetleg tudósítást a leghamarabb megírni és feladni lapja részére.

A Place du Tertre már a kora reggeli órákban megtelik közönséggel, pedig a nagy „championnat” csak fél tizenkettőkor kezdődik. Emberek százai és százai ácsorognak a verseny leendő eszinhelyén, sőt a kényelmesebbek tábori székeken ülve nevetik az álldogálókat, akikről a forro júliusi napon csorog a veríték. Izgatottan lesik a verseny kezdetét nemcsak a szerkesztőségek munkatársai, akik a francia fotoriportereknek mint házi drukkerai vonultak ki, hanem a külföldi lapok startoló fotoriportereinek hozzátartozói is. A legnagyobb tömeg mégis az örökké kíváncsi párizsi nép köréből adódik. A Montmartre-nak nagy szenzációja ez a verseny, erre a napra idecsődül Párizs legelőkelőbb negyedétől kezdve a Quartier Latinig mindenhol a város ezen zónájára éhes közönsége.

Tíz ország huszonnégy fotoriportere versenyez egymással. Nincs könnyű dolguk. Egy labdát kell lefényképezniük, pillanatnak egy töredéke alatt, mert a labda csak addig látható. Egy kifeszített papírszalagon keresztül dobják a földre a labdát és a fényképező riporter tömege készen áll, mert már ettől a perctől kezdve kezdődik a versenyfutás. Amint a gép elkattant, már meg is indul a furgo fiúk tömege, hogy lélekszakadva elfusson olyan helyre, ahol írásban számolhat be az eseményről lapjának. Ez a menekülésszerű gyorsaság azonban nem ment olyan könnyen. Mert bár a lefotografált esemény egy egyszerű labdazuhanás volt, a verseny további részében már úgy volt beállítva a feladatok sorozata, mintha tüzesetet fényképeztek volna. Hatalmas füsttengeren kellett a fotoriportereknek átrohan-

kész képet is, a leragasztott és előre felbélyegzett borítékkal kezében lép ki az autóból valamennyi.

Olyan ügyesek mind, hogy szinte lehetetlen- ség versenyre indítani őket. Az ember azt várná, hogy mindegyik egy időben fog megérkezni a célhoz. De mégis van győztes. A verseny ünnepelt „primadonnája”, akinek óriási ezüstserleget ad át a versenyt rendező francia napilapok testülete. Büszkén nyúl utána Hervagaut úr, a „Le Petit Parisien” fotoriportere és a nagy eredmény után biztos, hogy legalább háromszáz frank emelést kér lapjától... A serleget Villabella, a párizsi opera tenoristája nyújtja át a győztesnek. Ünneplés, ünneplés, ünneplés... „Vivent les photoreporters!” — kiáltják az egybesereglették és gépével együtt a vállukra emelik a győztest.

Most előáll valaki a tömegből, eleinte nem nagyon figyelnek rá, de amit mond, annyira érdekes, hogy a bírálóbizottság nagy szerkesztői is elámulnak:

— Versenyen kívül indultam — mondja. — Lefotografáltam az egész versenyt. Minden mozanatról külön képet készítettem, elő is hívtam a képeket, le is kopíroztam őket, tessék, itt vannak...

Ezzel előhúzott a kabátja belső zsebéből, csak úgy, hanyag eleganciával vagy hüsz képet, amelyet a fotoriporterek éppen most lefolyt versenyéről készítet.

— Hora concours! Hors concours! — kiabálták a franciák és százszoros lett az örömlük, mi-helyt kiderült az is, hogy az illető — bár angol lapnak a munkatársa — francia születésű és még ma is francia állampolgár.

— A képekből 2-2 példányt készítettem — ejtette bámulatba újra a körülötte lévőket, „versenyen kívüli úr.” Egy-egy példányt természetesen feladtam lapom részére és csak azután hoztam el a többi kópiát önékhöz...

Ez már több volt, mint amennyit egy kelkes

és az esküvőn

tömeg nyugalommal el tud viselni. Vállukra kapták a „Monsieur de hors concours”-t is. Egyáltalán, most már minden versenyzőt vállukra kaptak az emberek. Ha lett volna nálam fényképezőgép, én is felülhettem volna valamelyik derék francia polgár vállára, mert már azt sem nagyon nézték, hogy versenyző-e, vagy sem, akit az égig kívánnak emelni, csak ahhoz ragaszkodtak, hogy valaki okvetlenül a vállukon üljön.

Az újságíró és a fotoriporter nemcsak ilyen ünnepélyes alkalmakkor, hanem ügyeslővén mindennap kockára teszi életét, a féket nem ismerő lőtás-futásával rongálja idegzetét, az éjt napf-pallá tevő életével pedig aláássa fiataliságát. A sokszor élete kockáztatásával járó riport után azonban mégsem ünnepli az újságírókat és a fotoriportereket sem a szerkesztő, sem a izetést folyósító kiadóhivatali igazgató, de még a közönség sem. Csoda, ha egyszer egy évben, a maguk bolondos módján, riportot csinálnak saját maguknak és ennek végeztével ünnepeztetik magukat?

M. M.

Szolgáltatásos gyógyszertárak Nagyváradon:

Szerdán Nagyváradon a következő gyógy-szertárak tartanak szolgálatot:
 „Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.
 „Kigyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.
 „Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
 „Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.
 „Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

Az állatok vándorlása

Nemcsak az egész nap dolgozó munkás és hivatalnok érzi okvetlenül szükségét annak, hogy este váfahol munkahelyétől távol, szórakozzék hanem az állatokat is hasonló ösztönök sarkallják tartózkodási helyüknek változtatására. Az állatok ugyan nem vehetik igénybe a modern közlekedési eszközöket, mint az ember, néha azonban potyautasként a modern gépjárművekre is felkapaszkodnak Isten lelketlen teremtményei. Angliában nemrégiben 450 km hosszú utat tett meg egy házi macska, amelyet Newcastle-in-Tineből vittek el Tothingbe. A macskát hirtelen honvágy fogta el és vissza akart térni régi gazdához. Magától vetődik fel a kérdés: hogyan talált vissza a macska sok száz kilométerre lakó régi gazdához? A tudomány az állatok kintikus értelméről beszél, amely abban áll, hogy egyes állatok az agyukban érzik a különleges nehézkedési erőket és magnetikus áramlatokat, amelyek szülőföldjükön uralkodnak. Bolyongásuk közben azután, ha közelednek szülőföldjükhez, egy bizonyos inger váltódik ki agyukban, amely visszacsalogtatja őket születési helyükhez.

„Zoo Oslo Nr. 133.”

Az Onega-öböl melletti Soroka nevű orosz kikötő halászáj egyszerű hatalmas lazacot fogtak ki a Fehér-tengerből, amelynek hátán egy érclemez hirdette: „Zoo Oslo Nr. 133.” A szovjetországi halélettani intézet erre kérdést intézett az oslói állatkerthez és kiderült, hogy a lazac tényleg a norvég főváros állatkertjéből szökött meg, majd pedig háromezer kilométeres utat tett meg, hogy hazatérhessen. A lazacoknál már sokszor tapasztalták, hogy viszátnak születésük helyére, bármily akadályok meredjenek is vándorlásuk elébe. A Magyar Ornitológiai Egyesület is szabadon eresztett 1908-ban 30.000 lábgyűrűvel ellátott fecskét, hogy a magyar fecskék téli álméhelyéről hírt kapjon. Hosszú évek alatt csupán két fecskéről jött híradás. Egy másik fecskét az idén a délafrikai Besutó-földön fogott el egy pásztorgyerek. Ez a fecske azonban, mely csupán fél éves és 1936 nyarán gyűrűzték meg, máris 8500 kilométert repült, ha feltételezzük, hogy útját légvonalban tette meg. Többeszőrösen megállapított tény, hogy a Magyarországon született fecskék, bár ősszel Olaszországon keresztül Dél-Afrika repülnek, tavasszal ugyanezen az úton viszátnak hazájukba.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: ELTÜNT EGY ASSZONY.
DORIAN: ÖRVÉNY.
CORSÓ: HÓDÍTÓ FÉRFI.

Aptéahirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Magánház

3 szobás komplett lakással, gyümölcsösével nov. 1-re kiadó. Nagyvárad, Bucureștilor 4.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek

arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbst ékszeráruház. Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Jókarban

tevő új típusú Ford luxuskocsit megvételre keresek. Címet a kiadóra kérek.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Jobb mindenes

felvétetik szeptember elsejére. — Nagyvárad, Str. Dimitrie Cantemir 25. I. emelet 5.

Házmesternék

gyermektelen házaspár felvétetik. Nagyvárad, Str. Moldoova 22.

Házitanítónőt

keresek vidékre elemista tanítására. Kasza, Nagyvárad, Strada Ciorogariu 23. szám.

PUHA OLMOT

állandóan vesz a Szen' László-nyomda r. t.

Különféle

szavanként 3 lei

Keresztény

urinő lakás és ellátásra iekolás leányt vállall. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 32. II. eszngő

Keresztény

uricsalád elvállal iskoláslányokat teljes ellátásra, iskolához közel, külön szobával, jutányos áron. Özv. Horváth Lajosné, Nagyvárad, A. Murasani 5.

Keresztény

uricsalád elvállal iskoláslányt vagy kisebb fiut teljes ellátásra. — Mártonffyáné, Nagyvárad, Str. Vlahuta 22.

SPORT

USA csapata a 4x800-as váltófutásban új világrekordot állított fel Párizsban

Párizsból jelentik: A nemzetközi atlétikai viadal főeseménye az, hogy az amerikai 4x800 méteres váltófutásban USA csapata új világrekordot állított fel. Részletes eredmények a következők: 400 m. gátfutás: 1. Cochran USA 52.5 mp. 2. Jaque Andrei francia 53.6 mp. 100 m. síkfutás: 1. Jeffrey Uea 10.6 mp. 2. Battista USA. Diszkoszvetés: 1. Wattson USA 49 méter 48 cm. 2. Winter francia 45 méter 50 cm. 400 m. síkfutás: 1. Miller USA 48.6 másodperc. 800 m. síkfutás: 1. Beetham USA 1 perc 55 mp. Rudugrás: 1. Varoff USA 395 cm. 200 m. síkfutás: 1. Jeffrey USA 214

mp. 2. Mersch Luxemburg 21.8 mp., luxemburgi rekord. Két mérföldes síkfutás: 1. Rochard francia 9 perc 08.3 mp., francia rekord. Gerelydobás: 1. Steers USA 61 méter 78 cm. Magasugrás: 1. Steers USA 195 cm. Súlylökés: 1. Wattson USA 15 méter 95 cm. 4x400 m. váltó: 1. USA (Battiste, Cochran, Wattson, Jeffrey) 3 perc 15.6 mp. 2. Franciaország 3 perc 17 mp., francia rekord. 4x800 m. váltó: 1. USA (Schwartzkopf, Cochran, Rideaut, Beetham) 7 perc 35.2 mp., világrekord! 2. Franciaország 7 perc 37 mp., francia rekord! A régi világrekord 7 perc 35.8 mp. volt, a régi francia rekord pedig 7 perc 45 mp.

Rekordeső az országos úszóbajnokságok harmadik napján

Minden számban csúcsteljesítményt értek el a versenyzők. A Viforul Dacia nyerte a vízpoló-bajnokságot

Bucurestiből jelentik: Marinescu és Dombrovsky tábornokok védnöksége alatt a Venus rendezésében lefolyt országos úszóbajnokságok a legteljesebb erkölcsi siker jegyében zajlottak le. A rossz időjárás dacára is kiváló eredményeket mutattak fel. Az obori strandon az utolsó nap minden számban megjavították a rekordot. Treybal Edit, Tamás Erzsébet, Füllök Jenő, Kelemen Attila, valamint Aranyossy, Békés és Kelemen az MSE 3x100 méteres stafétájának tagjai a nap hősei.

Részletes eredmények a következők: 100 m. férfi gyorsuszás: 1. Püllök Ilsa 1 perc 02.8 mp., országos rekord! (Régi 1 perc 03.4 mp. Püllök). 200 m. férfi gyorsuszás: 1. Kelemen MSE 2 perc 26.1 mp., országos rekord! (Régi: Kele-

men 2 perc 27 mp.) 3x100 m. férfi vegyesváltó: 1. MSE 3 perc 42.3 mp., országos rekord! (A régi: MSE 3 perc 45 mp.) Műugrás: 1. Lascu Bucuresti. 100 m. női melluszás: 1. Gerda Treybal Armin 1 perc 38 mp., országos rekord! (Régi: 1 perc 39.4 mp. Treybal). 400 m. női gyorsuszás: 1. Tamás Erzsébet, Mures 7 perc 02.2 mp., országos rekord! (A régi: 7 perc 06 mp. Tamás.) Vízpolóban: Viforul Dacia—Ilsa 5:3 (2:1). Fischer dobta a fővárosiak mind az öt gólját. KAC—Universitatea 2:1 (1:0). Góldobók: Báza (2), illetve Orosz. A végső helyzet így alakult: 1. Viforul Dacia. 2. Ilsa. 3. KAC. 4. Universitatea.

Olaszország rugby-csapata a főiskolai világbajnok

Bécsből jelentik: A főiskolai világbajnokság küzdelmei megkezdődtek. Az első nap eredményei a következők: Labdarugásban: Németország—Magyarország 2:1 (1:1). Datilo (olasz) vezette a mérkőzést. Jobbak voltak a németek és biztosan győztek. Kosárlabda: Magyarország—Bulgária 30:16 (13:17). Németország—Peru 20:15 (10:9). Rugby: Olaszország—Németország 20:14 (9:1). Mivel csak két csapat indult, az olasz együttes az első ideai főiskolai világbajnok.

Világrekord Budapesten

Budapestről jelentik: Világsúcsteljesítmény született a magyar fővárosban. A MAC versenyén a MAC 4x1500 méteres staféta világrekordkísérlete sikerrel járt: Csaplár, Rátonyi, Iglói, Szabó Miklós összeállításban 15 perc 55.4 mp.-et futott, ami kéttized másodperccel jobb az angol válogatott csapat 15 perc 55.6 mp.-es világrekordjánál. Részeredmények: Csaplár 4 p. 01.6 mp. Rátonyi 3 p. 58.2 mp. Iglói 3 p. 58.4 mp. Szabó 3 p. 57 mp.

Belföldi sporteredmények

Temesvár: TMAC—Borovói (Jugoszlávia) Bała 2:1 (2:1). 1500 néző. Reuter és Bedó a temesváriak góllövői, Biró Chiein volt. Ploesti: Venus—FC Ploesti 3:2 (1:0). Arad: AAC—Transilvania 2:2 (2:2). Egyetértés—Tricolor 4:4 (3:2). Gloria vegyes—AMTE vegyes 3:1 (3:1). Kolozsvár: Victoria—Városi vegyescsapat 0:0. A mérkőzés az eső miatt mindössze 45 percig tartott. Victoria ifj.—Corvinus. KMSC—Ifjusági vegyes 7:0 (2:0). Resica: UDR—AMTE 9:4 (5:0). Meglepetés.

Németország—Anglia 93.5:42.5. Kölnből jelentik: A német—angol atlétikai viadalt a németek óriási fölényrel 93.5:42.5 pontaránytal nyerték meg. Minden számban a németek győztek. Olaszország nyerte a főiskolai tör-csapatvilágbajnokságot. Bécsből jelentik: A főiskolai világbajnokságok során a tör-csapatbajnokságot Olaszország nyerte, valamennyi ellenfele legyőzéseivel. Második: Magyarország, harmadik: Németország, negyedik: Finnország.

Augusztus 27-én nagyarányú országos repülőversenyt rendez a román királyi repülőszövetség

Bucurestiből jelentik: A román királyi repülőszövetség augusztus 27-én rendez meg, mintegy ezer kilométeres távolságban új nagyarányú repülőversenyt, amelyen teljesen újszerű mutatóványok és pilótateljesítmények is bemutatásra kerülnek. Theodorescu Paul adjutáns-tábornok, tengerészeti és repülésügyi miniszter védőgyőztesége és irányítása mellett zajlanak le a versenyek, amelyeknek győztese az F. A. R. R. nagydíjat nyeri el. — A versenyzők számára egy-egy előtűnk ismeretlen tájat jelöl meg a versenybizottság, ahol előbb egy vászonzól készült jelet illesztenek a földre. Ezeket a megjelölt helyeket kell majd a pilótáknak megtalálniuk és felfedezniük. A nagyszabású verseny győztesei között 200 ezer lei értékű díjat osztanak szét.

Regény ujdonságok:
Lagyi: A kiválasztottak, kötve . . . 173 lei
Foth-Pentár 9—2-ig, kötve . . . 202 „
Foster: Amerika álma, füzve . . . 148 „
Kenneth: Eszaknyugati átjáró I. II. füzve . . . 297 „

LEGUJABB

Ribbentrop többtagú kísérettel megy Moszkvába

A német-szovjet megnemtámadási egyezmény hírének világhatása. Az angol sajtó szerint szinte lehetetlenné vált, hogy komoly katonai segítséget nyújthassanak Lengyelországnak

Berlinből jelentik: Ribbentrop német birodalmi külügyminisztert moszkvai útjára elkíséri Gauss külügyi államtitkár, a jogügyi osztály vezetője, Schmidt dr. követségi titkár, a világhírű tolmács, Kückelmeyer követségi tanácsos, továbbá a külügyminiszterium személyi ügyosztályának a főnöke.

Londonból jelentik: Az angol lapok Európa, valamint fővárosából beérkezett tudósításokat közölnék a legújabb német lépés visszahatásáról. A tudósítások egybehangzón megállapítják, hogy Németország ezzel a mesterfogással szinte lehetetlenné tette, hogy Anglia Lengyelország számára komoly katonai segítséget nyújthasson. Általában úgy látják, hogy Anglia és Franciaország ma már nem váltják be a Lengyelországnak adott szavukat.

A lengyelek még remélnek.

Varsóból jelentik: A lengyel irányadó körökben a váratlan fejleményeket olyan értelmezéssel állítják be, hogy a hatalmi politika helyzetében nem állott be változás és továbbra is reménykednek az angol-francia támogatásban.

Az angol baloldaliak súlyos csapásnak érzik a német-szovjet egyezményt

A német-angol verseny Moszkvában. — Az új fordulat jelentős kihatással lesz az oszlopi hatalmak értekezletére

Londonból jelentik: A „News Chronicle” című baloldali lap megállapítja, hogy a német-szovjet megnemtámadási szerződés megkötése súlyos csapást jelent Lengyelországra, de nem kevésbé súlyosan érinti Franciaországot és Nagybritanniát.

A „Daily Mail” (Rothermere lord lapja) szerint kezdettől fogva világos volt, hogy a Moszkvában megindult német-angol versenyben Németországnak van még a reménye a győzelemre.

Az egyezmény közeli megkötésének híre nagy zűrtűtést keltett Brüsszelben is. Azt hiszik, hogy ez a fordulat jelentős hatással lesz a belga fővárosban szerdán kezdődő ugynevezett oszlopi értekezletre is.

A német birodalmi igazságügyminiszter fejtegetése Danzig visszacsatolása jogáról

Danzigból jelentik: Franck német birodalmi igazságügyminiszter a német jogászok Zoppeti ülése alkalmából a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy kedden kifejté a német kormány állásfoglalását a danzigi kérdés jogi vonatkozásai tekintetében.

— Semmi sem bírhatja rá a német népet — mondotta a többi között — hogy a versaillesi erőszak elleni jogos harcáról lemondjon. Ennek a harcnak csak az a célja, hogy visszaállítsa azt a helyzetet, mely Danzig lakosságának léte alapja. A világ lassanként hozzá fog szokni ahhoz, hogy a szükséges dolgoknak be kell következniük. És be is következnek. Hogy mikor, azt senki sem tudná megmondani, de annyi tény, hogy Danzig visszatér a német népközösségbe. Csak az a békeszerződés érvényes, amelyet a szerződés felek önszántukból írtak alá.

Holland vezető lap mondja, hogy a szerződést a mai körülmények között nem lehet eléggé értékelni.

Amsterdamból jelentik: A támadást kizáró német-országi egyezmény közeli megkötésének híre nagy feltűnést keltett Németalföldön is. A lapok a nap legfontosabb eseményeként közlik az erről szóló jelentést. A *Telegraf* szerint a szerződést a mai körülmények között nem lehet eléggé értékelni. Ennek az egészen új euró-

pai helyzetnek a következményeit még nem lehet áttekinteni, de hangsúlyozandó, hogy a szerződés a lengyel kérdés további alakulására igen nagy befolyással fog bírni.

„A bekerítő politika csődje”, — mondja az olasz sajtó.

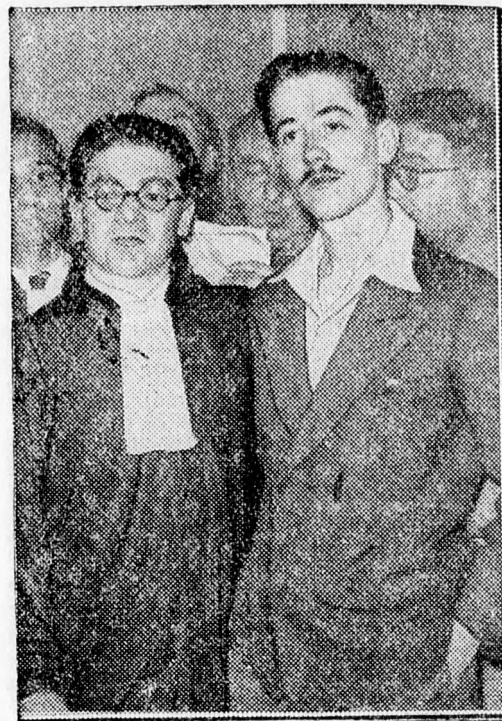
Rómából jelentik: Egész Olaszországban mély benyomást keltett a német-országi megnemtámadási egyezmény küszöbönálló megkötésének híre, mely a *Messaggero* szerint a bekerítő politika teljes csődjét jelenti. A *Popolo di Roma* szerint Angliának és Franciaországnak szét kell tépnie a Varsónak felajánlott kitöltetlen váltót és újból mérlegelnie kell a helyzetet. Elég volna annyi is, hogy figyelmeztetnék Lengyelországot, gondolja meg a veszélyt, amelyet oktalan és makacs magatartásával felidézett. Ezzel a békét még egyszer meg lehetne menteni.

Csáky magyar külügyminiszter tájékoztató nyilatkozata nagy figyelmet keltett Franciaországban.

Párizsból jelentik: A francia sajtóban nagy figyelmet keltett gróf Csáky István magyar külügyminiszternek a M. T. I. számára adott nyilatkozata. A legtöbb párizsi lap, így a *Ma-*

tin, *Petit Parisien*, *Excelsior*, *Figaro*, *Petit Journal*, *Oeuvre* és *Ordre*, részletesen ismerteti Csáky külügyminiszter nyilatkozatát. Különösen kiemelik a francia lapok a külügyminiszternek azt a kijelentését, hogy sem Németországban, sem Olaszországban nem követeltek, vagy kértek bármit is Magyarországtól, valamint azt a megállapítást, hogy a független Magyarország Közép-Európa nélkülözhetetlen politikai tényezője.

Rómából jelentik: *Schwerin-Crossikgh* német birodalmi pénzügyminiszter az olasz pénzügyminiszter meghívására hétfőn este Rómába érkezett.

Néhány hónappal ezelőtt — mint akkor mi is megírtuk, — eltűnt a párizsi Louvre-ból Watteau híres képe, a „L'indifferent” (az Egykedvű). Most egy 25 éves festő jelentkezett a párizsi rendőrségen és visszaadta a képet. Azt állítja, hogy azért lopta el Watteau remekét, — amely egyébként igen kisméretű festmény, — hogy tiltakozzék a Louvre restaurálási módja ellen. Ő most úgy hozta rendbe a képet, amilyen a restaurálás előtt volt. A szakértők most azon vitatkoznak, hogy ténylegesen művészi munkát végzett-e a fiatal festő, vagy elrontotta Watteau remekét? Ez a kép a fiatal festő: Serge Boguslavskyt (neve után ítélve lengyel származású lehet) és ügyvédjét ábrázolja.

A jugoszláviai kormány nagy átalakulás előtt

Koncentrációs kormány a horvátokkal való megegyezés alapján. — Csak Cvetkovits és Cincár Markovics marad meg az új kormányban

Belgrádból jelentik: A belpolitikai tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy politikai körök már a keddi napra várták a kormány átalakulását, illetve az új, koncentrációs kormány kinevezését. Arra számítanak, hogy *Maček* még a nap folyamán Bledbe érkezik és *Cvetkovics* miniszterelnökkel együtt kihallgatáson jelenik meg *Pál* kormányzóhercegnél. Bledben már napok óta folynak a tanácskozások. Itt tartózkodnak a kormánypart, a jugoszláv radikális munkaközösség kerületi bizottságainak elnökei, valamint a kormány legtöbb tagja. *Korosec*, a szenátus elnöke Bled közelében egy kastélyban tartózkodik és élénk megbeszélést folytat a kormány tagjaival.

A kormány átalakulásával kapcsolatban

olyan hírek is vannak forgalomban, hogy a jelenlegi kormány tagjai közül csak *Cvetkovics* miniszterelnök és *Cincár-Markovics* külügyminiszter marad meg a kabinetben, a többi miniszteri tárca tekintetében változások lesznek.

Belgrádi politikai körökben nem tartják kizártnak, hogy az új külpolitikai fordulat, a német-szovjet megegyezés bizonyos eltolódást fog hozni.

Uj angol követ Belgrádban.

Londonból jelentik: A király Sir Ronald Jam Campbell párizsi ügyvivőt belgrádi követté nevezte ki.